

Beschrijving van het profiel van miocene afzettingen boven de Klei van Boom Formatie, ontsloten in de groeve Wienerberger, te Rumst, provincie Antwerpen, België, opnamedatum 21-05-2017

Marijn Roosen¹

Inleiding

Al vele jaren worden er door verzamelaars enthousiast fossielen verzameld in de Belgische kleigroeven in de Rupelstreek. Dit heeft vele mooie fossielen opgeleverd, variërend van grote landzoogdieren in de pleistocene afzetting tot de prachtig bewaarde schelpen die in de Boomse klei te vinden zijn.

Sinds kort heeft de WTKG weer toegang tot één van deze kleigroeven: de groeve Wienerberger te Rumst. Tot op heden zijn er sinds 2016 zes excursies geweest naar deze groeve, waarop in de pleistocene basis, de miocene zanden en in de Boomse klei verzameld werd.

Tijdens deze excursies bleek echter dat de originele profielbeschrijvingen van de afzettingen die in Rumst bovenop de Boomse klei liggen (De Ceuster, 1976) voor de miocene afzettingen niet overeenkomen met de huidige situatie. Dit levert vooral met het archiveren van vondsten een probleem op, gezien het op die manier moeilijk wordt de juiste stratigrafische gegevens bij het fossiel te houden. Hierom is besloten het nieuwe profiel op te meten en te beschrijven.

Methode

Het profiel is opgemeten in het noordwestelijke deel van de groeve. De verschillende lagen in dit profiel zijn nauwkeurig gemeten met een standaard meetlint. Hierbij is rekening gehouden met de hoek waarin de afzetting afgegraven is. Ook zijn eventuele bijzonderheden en opvallende soorten genoteerd. Aangezien er geen duidelijk maaiveld meer aanwezig was op de locatie, is het profiel opgemeten vanaf de top van de Boomse klei. Ook het bovenste deel van de miocene afzettingen was door graafwerkzaamheden niet meer waarneembaar.

Opmerkingen

Marquet (1991) omschrijft de verschillende schelpenlagen in de Zanden van Antwerpen. Schelpenlaag 1 zou overeenkomen met (een deel van) de afzettingen aanwezig in Rumst. In het nieuwe profiel te Rumst zijn echter meerdere schelpenlagen aanwezig. Verder onderzoek naar de fauna in deze schelpenlagen kan allicht meer informatie leveren over een correlatie met delen van de Zanden van Antwerpen. Als er meer gegevens zijn over de inhoud van de lagen, kan er ook een gedetailleerder profiel gemaakt worden van Rumst.

Dank

Hierbij mijn dank aan Bastiaan van Gemert voor het meehelpen bij het opmeten van het profiel en aan Arie W. Jansen voor tips bij het maken van de profielbeschrijving.

PROFIEL MIOCENE AFZETTINGEN GROEVE WIENERBERGER

0,00 m is de top van de Boomse Klei.

Al het schelpmateriaal in de afzetting is door ontkalking slecht bewaard.

2,54 - 4,44 m	Donkergrijs zand, fossielarm.
2,37 - 2,54 m	Zand als onder, met grof zand en/of fijn grind, met schelpgruis en grote complete kleppen (o.a. <i>Glycymeris</i> aanwezig). Niveau vermoedelijk in het profiel lateraal vervolgbaar.
1,37 - 2,37 m	Donkergrijs zand, matig fijn, met verspreid schelpen.
1,27 - 1,37 m	Donkergrijs kleig zand, sporadisch grofzandig, met schelpgruis. Niveau vermoedelijk in het profiel lateraal vervolgbaar.
0,83 - 1,27 m	Donkergrijs kleig zand met grofzandige lenzen (veelal kwartskorrels), soms met fijn schelpgruis.
0,005 - 0,83 m	Donkergrijs kleig zand met verspreide fosforietjes, verspreid schelpen, met o.a. vrij algemeen <i>Glossus</i> .
0,00 - 0,005 m	Donkergrijze klei. Markeert de overgang naar onderliggende klei van de Boomse Klei Formatie die in verhouding tot dit laagje lichtgrijs van kleur is.

Literatuur

- De Ceuster, J., 1976. Stratigrafische interpretatie van jong-cenozoïsche afzettingen bij Rumst (België, provincie Antwerpen) en beschrijving van de in een post-mioceen basisgrind aangetroffen vissenfauna. 1. Inleiding en stratigrafische gegevens. – Mededelingen van de Werkgroep voor Tertiaire en Kwartaire Geologie Vol. 13 (2): 59-70.
- Marquet, R., 1991. Recent temporary exposures of the Antwerpen Sands in the Antwerp city area: stratigraphy and fauna. – Contributions to Tertiary and Quaternary Geology Vol. 28 (1): 9-12.

¹Marijn Roosen, e-mail: marijn.roosen@gmail.com